

DRIE MINIMONOLOGEN

1. ALS HET HERT SPREEKT (Een hertenkop aan een Vlaamse cafémuur probeert in het reine te komen met de stamgasten)
2. MAMA (Een zoon probeert in het reine te komen met zijn moeder)
3. ROLEX (Een minnares probeert in het reine te komen met haar ex-minnaar)

1. ALS HET HERT SPREEKT

Aan de muur boven de deur hang ik, Rudy de hertenkop. Er steken zachte ogen in, maar er staat ook een gewei op dat bijvoorbeeld mensenvlees open zou kunnen rijten. En ja: de muren hebben dus oren. Met deze hoofdrol in een Vlaamse huiskamer ben ik niet erg opgezet. Een tocht hond als hoofdrol bij de scheur

onder de deur heeft het ietwat beter, want hij behoudt tenminste het overzicht over zijn lijf. Ik niet. De rest van mijn lekker lijf is al jaren geleden verspreid over enkele kerstdiners. Dieren met kerst: kijk uit! Ik ben voor driekwart opgesoupeerd. Een ondernemende chef-kok vermaalde zelfs mijn hoefjes ten behoeve van dure heren die na de maaltijd misschien van bil wensten te gaan met een aanpalende tafeldame. Te wijten aan de wijn kwam het er niettemin nooit van. Anders had ik dat wis en drie gevoeld. Mijn edel hertenvlees gecombineerd met de weldaad van dieprode nectar hadden alle energie uit de genodigden doen vloeien, al zag de beweging er toen omgekeerd uit: ik ontnam ze hun kracht, maar zij aten mij. Mijn ziel echter heeft geen sterveling ooit weten te bemachtigen of te slachten: die blijft hunkeren in het schrijn van mijn opgezette kop, zeg en schrijf maar: hoofd. Quasi-wezenloos staar ik, Rudy het Ardense hertenhoofd, de Vlaamse meubeltjes tegemoet: ooit Meurop, later Gaverzicht, nu Ikea. De tijd staat niet stil, n'est-ce-pas. Mijn gewei neemt de kleur aan van de nicotine die bezoekers de lucht inblazen. Ik leef zo intens met mijn omgeving dat ik me macrobiotieker voel. De huid van mijn kop verkrampst in een eeuwige still. Ziehier het hert. Maar

mijn ogen blijven zacht en mijn gewei vlijmscherp: erachter en eronder zit mijn ziel.

Eén bepaald jaaruiteinde en -begin werd ik uit mijn donkerbruin gepeins opgeschrikt: het Vlaams moeke des huizes hing verdorie plotseling pinkellichtjes in mijn gewei op. Het batterijtje rustte op het weekste deel van mijn schedel. Wat een vernedering, van 22 december t.e.m. 4 januari! En dat geflikker! Even zelfs voelde ik mijn latent talent voor homofilie opflakkeren, onder herten doodnormaal - een soort van verre herinnering waar mijn lijf geen blijf meer mee wist, eerder een opwelling. In die helverlichte donkere dagen torste mijn hertenkop mijn gewei annex batterij als een encefalogram, ja: doornenkroon. 3 januari gaf het batterijtje de geest; 4 januari werd ik uit mijn lijden verlost. Weer staarde ik quasi-wezenloos het nieuwejaarkezoete in.

Des nachts, wat niemand ziet of weet, geeuw ik de verveling uit mij weg en strek ik mijn gewei breed vertakkend uit. Zo heb ik na maanden oefenen de afstandsbediening van de teevee weten te bereiken. Die blijft soms achter op de sofa. Het allereerste wat mijn dode ogen te zien krijgen, is een kookprogramma. Een kookprogramma, godgenageld. Dat is niet naar mijn zin, ofschoon

er met lamsvlees wordt gejongleerd: Pasen nadert ondertussen.

Wir haben es nicht gezapt. Maar na enkele nachtelijke zapsessies beland ik ten slotte op een Duitse zender waar ik een tijdlang heel kijk dicht trouw aan blijf: men onderneemt ten behoeve van de slapelozen uren lange treinreizen doorheen allerlei landschappen, te aanschouwen via een camera op de snuit van een locomotief. Op een van die nachtelijke trips ontdek ik zelfs eens een echt hert, wegvluchtend naar een bosrand. Maar ook dat word ik beu. Uit nieuwsgierigheid naar mijn huidige biotoop en omgeving vertoef ik al eens vaker op de streekzender. Die straalt 's nachts herhalingen uit van de dagprogramma's, reclameblokken en teletekstinfo. Zo ontdek ik op een nacht in mei dat het huis waar ik hang te koop wordt gesteld. Er wordt een foto bij getoond, en de prijs is 'overeen te komen'. Bij ontstentenis aan mijn hertenhart begint mijn kop heviger te kloppen. Alle Ardennen op een hoopje, wat krijgen we nu?? Koleire maakt zich van mijn kop meester. Ander volk aan huis? Zonder inspraak van mij? Net nu ik me zowat, nou: thuis begin te voelen? Dat wordt verdorie weer wenen. Of, erger nog: de nieuwe bewoners mochten het eens in

hun hoofd halen mijn kop eruit te schroeven en ... containerpark?
Rommelmarkt? Studentenkot? Ik begin huid en haar te zweten.
Het wordt café De Groene Jager, of all places. Nou, via tussen-
stations natuurlijk. Drie maanden later hang ik gemengde gevoe-
lens te hebben in de rochelende hoestmist van café De Groene
Jager. Ik kon het slechter getroffen hebben, maar ook beter. Het
uitzicht bijvoorbeeld kan ermee door: ik prijkt nu aan de muur bo-
ven de toog en staar aldus in de façades van stamgasten die
naar hun drenkplaats zijn afgezakt. In den beginne krijg ik zelf
ook wat aandacht: mensenogen. Voer voor vele colloquia, dat we-
zenloos-wezenlijke gestaar. Nu, het went, het slijt. Aanvankelijk is
er ook de onvermijdelijke cafégiller in verband met 'hertzeer',
maar ook dat verdwijnt. Al vaker kan ik me concentreren op de
kauwgumbak onder mij. Ik van mijn kant zou ook een mop kun-
nen lanceren, mocht ik een stem hebben en die kunnen verhef-
fen. Ik zou gewagen van twee ongelijke kampen in het café: de
aangeschotenen, zij dus, en de geschotene, ik dus. Maar een
hertenkop zwijgt tot in der eeuwigheid, in alle talen. Ik hang na-
melijk af - letterlijk zelfs - van de goodwill van Mireille, cafébazin
van De Groene Jager. Dus hou ik mijn waffel maar. Ik stel me

tevreden met mijn stretchoefeningen na sluitingstijd, als de dronken zielen zijn verdwenen, en ik verken en proef geweldig het bos van glazen met restjes grondsoep. Soms rook ik zelfs een peuk verder op - ah de langzaam omhoog kringelende rook van een Ardens vuurtje in de pure natuur! Met wat doorgedreven oefeningen bereik ik binnenkort opnieuw de teevee, hoog in de hoek opgehangen. De tijd pelt de kalender dag na dag af en ik leer de stamgasten beter kennen. Armoede zit hier naast rijkdom, dank naast stank, maar drinken doet eenieder dapper. Ik bespaar u verder een bloemlezende opsomming van het kruim der drenkgasten alhier: hun tics, hun roepnamen, hun oneliners, hun seksleven, hun pisbeurten, hun lijfgeuren. Een en ander zal u toch vanzelf duidelijk worden. Er komt ook wel eens een hond mee naar binnen, vergezeld van zijn baas. Bah, het woord! 'Baas'! Ikzelf heb nooit een baas gehad. Vroeger toch niet. Altijd was ik baas in eigen bos. Nou, een hond in huis dus. Mijn bedenking luidt in dat geval onvermijdelijk (maar ik kan niet anders dan die voor mezelf houden): 'Wie houdt hier wie aan het lijntje?' Zo'n laag-bijde-gronds huisdier, ex-kuddedier, strekt zich gewoonlijk als een soort van toechthond uit in de omgeving van de reeds hoger ver-

melde scheur onder de deur, op het vloerkleed bij voorkeur, verlangend om weer naar huis te mogen, zijn gedachten al zo rood gekleurd als de vitrine bij de slager die van Waregem Koerse droomt. Ik zie zo'n beest dan een dubbel leven leiden tijdens zijn aanwezigheid in café De Groene Jager, zoals iedereen hier. Dat bestaat eruit de minste beweging van zijn baas te observeren én tegelijkertijd mijn hertenkop hongerig gade te slaan. Nou, niet dat er in dat laatste geval nog veel beweging in zit. Maar toch, ik zie zo'n springlevende aartsluie loebas mij met zijn ogen ontkleden en verslinden: mijn huid, mijn haar. Mocht die vleesgeworden blafmachine op een onbewaakt ogenblik alleen zijn in het café, zeker weten dat hij dan met zijn foeilelijke snuit op waggelende o-poten nader tot mij komt, die hoofddrol, uit pure domheid, want wat ben ik meer dan vel over been? Maar dat weet u al. Nee, ik wil geen pint van hem. En ook geen kind. En dat hij me daarna verslindt. (Ja, ik ken het driestappenplan bij de toogmensen).

Waar het hert van vol is, loopt de hond van over. Volgt u mij, ja?

À propos, nu we toch de erotische zone naderen: het valt me op dat sommige mensenlijven hevig gebalsemd zijn. Ik bedoel: ze verspreiden hier in De Groene Jager opvallende geuren. Zegge

en schrijve: reuken. Het gaat in dat verband heus niet alleen over vrouwen. In de ergste gevallen botsen diverse balsems tegen elkaar op, zodat een soort van stank ontstaat. Om het helemaal fraai te maken, ventileert des zomers de luchtschroef die vreselijke parfums het kaffaat rond, tot in de vier hoeken. En je weet wat ze zeggen: hoge herten vangen veel wind. En dan maar zeveren over de tijd van de pruiken, poeders, syfilis, open riolen en grootvaders vakbondskrantje in het schijthuis om je gat mee af te vegen! Dat de mensheid maar eens naar zichzelf kijkt. Of aan zichzelf ruikt, verhippeltjes. Sorry voor mijn overdrive, maar waar het hert van vol is, loopt de mond van over. Déjà-vu? Déjà-lu? Denkt u nu ? Rudy mag dan al geen aars meer hebben, he is all ears! Als hertenkop ben ik natuurlijk ook een en al oor. Ik ben de gedroomde afluisterapparatuur. Dear Mr. Hunter, I know all about you. Ik weet zelfs meer dan bazin Mireille, want het mens kan niet overal tegelijk zijn aan haar toog. De Groene Jager barst, zoals elk café, van de publieke geheimen. De place to be or not be voor publieke geheimen is natuurlijk het café, het kwakhuis, het kaffaat, de kroeg, de drenkplaats, de herberg, deze biotoop van roddel en samenzwering. Niet dat ik nu wil beweren dat Mi-

reille een publieke vrouw is. Nee, want dan ben ik een publiek hert. Maar zoals bacteriën en bacillen het best gedijen in koortsige warmte, zo koesteren zich roddels en publieke geheimen het liefst in zweterige huidplooien van konkelfoetzende toogzweren met gloeipijn op hun tong. Mijn kop eraf, zowaar ik Rudy heet: erger soort en ergerlijker soort dan die der mensen heb ik op dit ondermaanse nimmer meegemaakt. Cafégesprekken zijn ware slachtpartijen, onder soortgenoten, over soortgenoten. Afwezigen hebben geen ongelijk. Nee. Wat niet weet, wat niet deert. De aardbol is wel degelijk een blauwe plek in het heelal.

En nu ga ik even op hertenkamp.

(Rudy neemt een slok uit zijn borrelfles).

Bon, weer tegenwoordig: Rudy. Ik mag dan al zelf niet langer over een compleet megalijf beschikken (onder het motto: 'It's all in the mind'), ik constateer dagelijks de afgang van de voltijdse menselijke gestelde lichamen. 'Het begint bij de poten', beweren zij. Ik zie dat anders. Hier wordt in volgorde van anciënniteit geleiden aan en geleuterd over primo tanden, secundo de rug, tertio

ogen en brillen (ze zien nu beter waar ze vallen) en sporadisch ook wel steunzolen. Dat zijn dus de exemplaren die tijdens hun actieve leven, zoals een Chinees spreekwoord het voorschrijft, een kind kopen, een boek schrijven en een boom planten. Laat ik die drievuldigheid maar onmiddellijk in 's mensennaam vertolken: zij wassen, zij krassen en zij plassen. Zij fotokopiëren zichzelf op gemiddeld 2,3 exemplaren, zij schieten voortdurend woorden te kort, zij wringen hun lulletje - dat werkinstrument van hun stamboom - tegen boomstammen uit. Wij, herten, de kopstukken aan zovele muren en wanden, worden door dat herrenvolk als kapstukken behandeld. Eigenlijk zijn het, in vergelijking met ons, kopstukken: lijfeigenen. Van mij kun je dat alleszins niet beweren. Vlees, vet, merg, bloed, zweet, kak, pis: dat is wat de mens is. Een Steak Pretentie. De ergste zijn die met een groen hoedje op hun kop en een pluimpje erbovenop. De gevederde vrienden, jodelahitee! Af en toe komt hier zo'n exemplaar in De Groene Jager binnen. Hij is zo vreselijk anoniem, plusminus en onbekend, dat hij de vzw Trilschade heeft opgericht om toch maar even in het Staatsblad en de kranten te kunnen staan. Zijn vzw Trilschade telt een viertal misnoegde minkukels die in de omgeving van

een spoorweg of een verkeersbult wonen. Zij ijveren voor vergoedingen voor trilschade aan hun huizen toegebracht door voorbijrijdende treinen en auto's. Deze voorzitter van deze tril-vzw draagt dus constant zo'n zweterig pluimhoedje op zijn schedel. Tiens: De Groene Jager ligt hier ook vlak bij een afgedankt station waar per uur zo'n twaalf treinen heen en weer voorbij denderen. Maar trillen doet de voorzitter daardoor nooit. Nee: hij trilt alleen van opwinding als hij het heeft over de trilschade bij hem thuis. Als zijn trilkompanen - met toestemming van hun trillende echtgenotes - hier samenkomen, dan maak ik een thriller mee waarin ze zelfs niet eens de hoofdpersonages spelen. Als er na verloop van pinsten namelijk al iets gaat trillen in hun ogen, dan zijn het wel ...

Nou, heb ik u al verteld dat bazin Mireille over twee prachtige vooruitzichten beschikt? Ze durft er wel eens mee in te pakken, als u begrijpt wat ik bedoel. Niks fraaiers dan zo'n stel waarmee net niet uitgepakt wordt. De ogen van die trilbeschadigde vzw'ers krijgen dan steeltjes, en auto's en treinen worden dan pikdorsers. Als u alweer begrijpt wat ik bedoel. Gelukkig voor Mireille dragen die geilaards geen gewei op hun kop, of ze rijten haar aan flarden. Het zijn hoogstens hoorndragers. Geen familie. Op vrijdagen

vluchten ze het café in, om uit te stellen waar ze niet goed in zijn: de verplichte wekelijkse streling van de linkerborst van hun vrouw. Na enkele pinten zien ze dat dan wel weer even zitten; na nog meer pinten weten ze niet meer welke borst in aanmerking komt. En van wie. Nou, allicht schuilen er ook homo's tussen, zoals bij ons, herten. Filatelie, anglofilie, necrofilie, homofilie: breed is het gedachtegoed van deze homo sapiens. Verhippeltjes, nu ik het over de homo sapiens heb: de allereerste winnaar van de Olympische Spelen was een kok. De cirkel is weer rond. Ik heb iets met koks. Nee: ik heb niéts met koks. Bijna niets meer. Alleen mijn kop, god betere het. Met mijn edel lijf gaan de koks lopen. En ik woon in De Groene Jager, of all places. Mireille kijkt me wel eens aan. Ik zie dan rode bessen in haar ogen. Ik weet het: ik geef haar een kerstgevoel. Naast hondstrouw, kiplekker en poeslief, heb je ook hertroerend. Ik hoor thuis zowel in een bos als op een bord. It's all in the mind, but beware of the body. Ik sta voor zachtheid, weet u wel. Wie kan met een geweer in de hand mijn ogen langer dan vijf seconden weerstaan? Deerhunters zijn vaak ook doetjes.

Nou, ik apprecieer het ten zeerste dat u even herthorig bent geweest. U was een fijn publiek. Zie: de lucht heeft soms de blauwachtige kleur van wintermelk; soms hangt hij als een muisgrijze zakdoek vol met goddelijk snot klaar om los te barsten. Veel meer variatie steekt er niet in, van hieruit gezien. Het kan eender welk seizoen zijn. Ik weet het niet meer. Ik heb het niet bij kunnen houden. Meer weerpraatjes heb ik niet. Ah, iedereen is weg. Eindelijk weer alleen. Er is werk aan de winkel. Ondertussen hang ik, geheel de uwe, nou, ten minste toch de kop, het gewei-de hert: Rudy.

2. MAMA

‘Je bent wat je eet’. Mensen met iets ergers dan een opinie, namelijk een overtuiging, proberen je dat wijs te maken. Goed, als dat zo is, dan ben ik een bijzonder zoete, zachtaardige jongen. Ik ben verslaafd aan chocolade. Niet eens de echte fondant, maar wel de schijtbruine nepchocolade. De zoetste dus, niet de bitterste. Als ik echter aan rauwigheid doe, dan heeft dat niets met

eten te maken, maar alles met drank. 'Drank' zijnde metafoor voor alcoholhoudende drank. Dan ben ik misschien wat ik drink. Ik sta dan heel ver van de huisbelprofeet, die op zaterdagmiddag verkondigt: 'Zeewier eten is erg gezond'. (Eigenlijk verwoordt hij het Bijbelser: 'Het eten van zeewier is gezond'). Dan verkoop ik zo iemand bijvoorbeeld een verbale dreun, zowel voor de inhoud als voor de verpakking van zijn boodschap, en ook voor zijn slechte timing. Dan gedraag ik me zouteloos. Dan staat rauwkost tot mij zoals olie tot vuur, Saddam tot Bush. Ik kan de gezondheid van betuttelaars ernstige schade toebrengen.

Mijn moeder heeft jarenlang met afgewende, alles- en nietsbegrijpende blik naar de verte gestaard. Ook als ze naar ons keek. Door ons heen keek. Naast ons keek. Of als ze midden mompelend, feestend, gekscherend of doodgewoon aanwezig volk was. Na dat lange oponthoud van circa veertig jaar trok weer zoals vanouds woeste bewolking over haar gezicht, dat gelaat werd, ja: aangelaat. Reddeloos gered, opdrachten volbracht, bijna mystiek onthecht, verzandde ze andermaal in de verlichte schemerzone waar dichters met hoge koorts ronddwalen, knettergekke dansers

in hoekjes vertoeven en allerlei andere fijne lieden van de Laughing Academy halfopendeurdag houden. Ik heb altijd gehoopt dat ze mij eensklaps haar Russische afkomst zou openbaren, maar het enige wat bij haar echt uit het niet zo verre oosten kwam, was haar viool van Hongaarse makelij. Ze was ooit een prima violiste. Vijf kinderen en een man pakten haar die viool af. Al die jaren bleef het muzikaal stil op haar Titanic. Het is een cliché als een kathedraal met duivenstront op, maar de viool van de moeder belandde op zolder, terwijl beneden het irritante getokkel van ongetalenteerde kinderen op de piano weerklonk.

Tijdens mijn kinder- en jeugdjaren at ik per ongeluk gezond. Geld voor allerlei exotisch, pikants en ongezonds was er niet. Zelfs niet voor doodgewoon veel. Fruit vergezelde brood. Bijna alles wat in de tuin groeide, belandde ook op tafel. Een aardappel was een aardappel, gekookt in water. Melk was goed voor elk. Luxe was voor later. Je bent wat je eet, beweren ze. We waren dus mager. Op dagtrip aan de Vlaamse Noordzee waren we nog magerder. Elk jaar weer keek ik uit naar de herfst, de winter: dikkere verpakking. Iedereen gelijk voor de wet van Celsius, iedereen koud.

Op die oude foto sta ik aan de IJzertoren in Diksmuide naast mijn vader vooral veel kleren aan te hebben en meer op de wereld te zijn dan in de dunne werkelijkheid daarbuiten. Die foto verklikt mij. Ik maak me dik. Ik was wat ik niet at. En niet alleen god, maar ook de duivel zit in het detail: ik draag een chapka op mijn hoofd, een soort Oostbloks soldatenmutsje dat toen overal verkocht werd. Russisch bloed, dan toch? Nee, gewoon een stomme kop met een vreemd voorwerp op.

In haar bronstijdperk brandde mama echte kaarsjes in de kerstboom en bakte ze vrolijke pannenkoeken. Ze speelde bakelieten muziekplaten die in bruinpapieren hoezen zaten. De glazen en wat erin gewalst werd, zagen er duur en feestelijk uit. Ooms, tantes waren jong en wilden wat. De grote overstroming van 1953 bezorgde de lage landen rimpels en rillingen. Met al dat badwater kwam een eerste kind mee aangespoeld. Het oudste kind, ik. Daarna brak de lange duisternis aan. Zomers te zwaar van gemis; winters te scherp van besef. Het elementaire bestaan op aarde werd onvoldoende doordeseemd met wat het net aanvaardbaar maakt: geluk, toeval, desnoods respectievelijk stom en dom.

Of bijvoorbeeld iets van een hogere orde dat na gebruik toch weer met de glimlach weg kan worden gegooid. Nee, de wereld was een blauwe plek. Kinderen moest je vooral hebben. Kinderen dienden om naar school te stappen. Deze kinderen vormden een archipel van eilandjes. Deze eilandengroep verklaarde de koude oorlog aan de mama. De papa kon alleen maar lijdzaam toezien, met van woede trillende handen, zelf al in volle oorlog met zijn trouwfoto.

Het is niemands schuld dat ik verslaafd ben aan chocolade, gedichten en verhalen schrijf, mensen verbaliseer als ik gedronken heb, een onverklaarbaar heimwee heb naar een land waar ik nooit ben geweest. O, heimwee, ja, zoals eenieder, 'want bij elke wieg heeft een deur opengestaan, al was het nog zo kort en op een kier, naar wind en licht buiten de tijd'. Mijn mama heeft evenmin aan de goden gevraagd om die mama te zijn, een mama of geen mama. Desgewenst moeder. Ik heb het wel herkend in mijn liefjes: die weerschijn die me aan haar deed denken. De gloed van de premama; de icoon van de avant-moeder. In de ogen van de mensen om je heen loopt alles zo vaak verkeerd af.

Maar eigenlijk red je bij wijlen jezelf. Waar ik haar jaren later andermaal ontwaarde, in de gezichten, zeg maar: blikken van de anderen, daar vluchtte ik. Tijdelijk lijfde ik me dan in het leger van de zoetekauwen in, de drinkers, de dromers, de dichters. Ik wou haar niet meer nog eens meemaken. Waar ik als eerstgeborene haar viool afpakte, daar gaf zij als moeder mij mijn poëzie. It was an offer I couldn't refuse. Het was mijn underground railway. Ik schrijf haar af. Van mij.

Wind, storm, zee, woestijn: onze fascinatie voor 'slecht weer' en 'weidsheid' was gemeenschappelijk. Objective correlative? Zijn het weer en de natuur zoals we die graag hebben de spiegels van de ziel en het gemoed? Whatever, als het bestaan op deze blauwe plek in het heelal toch maar een langgerekte hoofdpijn is. Laat maar waaien dan. Waar we het, natuurlijk onuitgesproken, totaal oneens over waren: gewicht, omvang van het menselijk lijf. Ik droomde ervan meer op de wereld te zijn, minder mager. Toch vond ik dijen die over stoelzittingen uitdijden afstotelijk. Mama wou dun zijn, worden, blijven. 'Fijn', zeiden ze bij ons. 'Mager', luidde de feitelijke diagnose. Het was in die vreselijke tijd van

voor de woorden 'slank' en 'volslank' bestonden. Magerzucht, eigenlijk was het meer angst voor dikheid, bepaalde onder andere ook de stillevens op de eettafel thuis. In die tijd deelde ik het lekkerste onder het lekkerste, friet, ook nog eens met Aloysius, mijn teddybeer. Die had een gaatje in zijn holle buik, zoals bij de mensen. De moeder merkte het niet; ze staarde over de tafel heen. Ze was niet dik, dun, mager, slank of volslank. Door erfelijkheid en afstamming was ze van dat alles niets. Ze was fysiek volmaakt en ontnam mij het recht op vet.

De geluiden veroorzaakt door het eten van een appel. Het geschuif van de accordeondeur. Het nachtelijke getamp van een waterzuigpomp in de opgebroken straat. Het matineuze gegil van een stoomfluit. Geroffel van regen op een golfplaten dak. Geprevel van gebeden. Gelui op zondag. Zomers belgerinkel. Soldatenhalfuurtje. De knal bij het doorbreken van de geluidsmuur. Donder, bliksem, geruis van bladeren. Verstikte stemmen. Het zinderen van stilte: sneeuwstilte, hittestilte, ruziestilte, ziektestilte. Oorverdoving van schoolpleinen. Klokhuisen, kleren na regen, pijptabaksrook, chloor, gymzweet, putlucht, warme melk, zure pis, moe-

derspeeksel, de stoppelbaard van een buurman, houtkrullengeur, de kachel. Troost door herfst. Genezing aan zee. Voelen, ruiken, smaken, horen, zien, zwijgen. Mamamia. Schrijven.

Hoe ouder ik word, hoe dichter alles weer komt. In de lichtplas van een oude straatlamp uit de jaren vijftig van de vorige eeuw zie ik steeds beter hoe wazig de foto's van toen waren en hoe scherp de rest was net buiten beeld. Ouders kijken vaak weg van foto's. Een van de kinderen neemt zo'n foto, maar de anderen voeren ondertussen iets in het schild. Uitkijken geblazen. Kinderen kijken wel naar het vogeltje, tijdelijk verblind door hooggespannen verwachting. Een foto is een poging in het kader van een eeuwigheid. Mama keek door alles heen. Of gewoon opzij. Geen kader of rand hield haar tegen. Op een foto zie je veel duidelijker dan aan de echte mens hoe goed of hoe slecht de ziel er aan toe is die in beiden huist. Vele ziektes hebben mama nooit bezocht, want zij wou nooit echt op de foto. Haar ziel was al lang vooruit gehold naar een ander bestaan, vanaf de dag wellicht dat haar vioolkist definitief dicht ging. Reddeloos gered dichtte ze

zichzelf daarna jarenlang allerlei ziektes toe. Ik, dichter, ben de eerste zoon van een gesmoorde diva.

Je bent wat je eet; je wordt wat je niet vergeet. Met de planken waar ze maar twee of drie keer op stond en de koorts die ze toen bezweren moest, bouwde ze zich een levenskist om levenslang ziek in te zijn zonder te moeten sterven. Ongespeelde vioolmuziek begeleidde haar; de noten werden ontlokt aan een onbestaande partituur. In de plaats van een strijkstok kwam een grimmige wasstok. Aaien, strijken, plukken werden vervangen door slaande werkwoorden. Bijgevolg sloegen de eilandjes op drift: bedplassend, marathonhuilend, verbitterd, vernederd. Toen we begonnen te begrijpen dat een man zijn lul in zijn vrouw moet steken om een kind te kunnen maken, vroegen we ons af of dat bij ons thuis niet totaal anders was gebeurd. Hoe, dat wisten we niet, maar alleszins niet 'zo'. Nochtans spookten we met z'n allen rond in een tijd waar overal ijverig kinderen werden gekocht. Schoolpleinen waren volgestouwd met snel op elkaar volgende ukken, meestal fotokopietjes van elkaar, met uitzondering van de buitenbeentjes. 'Mooi', 'schoon', noemden pastoors en opvoeders

dergelijke gezinnen. Maar de jaren vijftig en zestig van die oorlogseeuw stonken naar zuurpruimen, zure pis, zure melk, zuur kindervlees. De vaders zogen aan sigaretten zonder filter; de moeders schilden een appel.

In de grote wereld werd er ondertussen ook duchtig wat afgehakt. Men transplanteerde een eerste hart, men kogelde een president neer, op de voorpagina van de krant poseerden negers zonder handen, in 'Nam' flambeerden ze de huid van de roden. Het lot dat mama trof, was echter veel erger. Niemand kon dat begrijpen, bevatten. Er bestond geen zielenzalf tegen. Niks hielp: zangkoor, huishoudhulp, gebedsgroep. Vaatdoek en valium voerden het bewind.

Allesvernielende woordenstormen en langdurige balorige stiltes volgden elkaar op. Een oudtestamentische kinderslachting behoorde ons inziens een tijdlang tot de mogelijkheden. We doken onder in onszelf en vertrouwden zelfs mekaar niet meer, broers en zussen. De vader fossiliseerde in zijn pantoffels en ranselde uit pure wanhoop en frustratie op zijn evenbeelden in. Het was nochtans de tijd van de UNO, NATO, BENELUX, EGKS: samenwer-

king, begrip, verstandhouding, vooruitgang, menselijkheid. Mijn reet, godverdomme. De terreur ten huize van de 'schone' of 'mooie' gezinnen verminkte menige babyboomerpuber grondig.

Mama kunstenaars. Mama middelares. Mama troosteres. De vader was een stuk groter dan zijn vrouw; de moeder kleiner dan ze had gewenst. Het moedergedicht, nou: Moedergedicht van Eerwaarde Heer Hugo Claus moesten wij als student ooit tot op het bot meemaken. Elk woord, elke regel werd omringd door en ingesmeerd met vele uitleggende citaten, teksten, boeken. Nooit, onderweg in dat gedicht, heb ik daarbij ook maar één jota aan u gedacht: mijn mama. Noch mijn pen, noch mijn beenderen hebben bij het lezen vuur gevat. Integendeel: in die tijd schreef ik een vadergedicht. Ik ontdekte de vaderfiguur aan de overkant van een straat, dubbel weerspiegeld via een etalageraam. Ik dichtte hem wat kingewas toe, waarachter hij zich verborg: zo'n kutbaardje dat de mond, dus de woorden camoufleert. Die vaderweerschijn trilde mee met dat etalageraam - weze het door de hitte, weze het door voorbijdenderend verkeer. Fata morgana of doodgewoonheid. Het betrof de etalage van een winkel voor kinderspullen:

kleren, speelgoed, aanvankelijkheden. De zuurtegraad was er hoog. Ik zweette.

Je bent wat je eet. Ik ga chocolade kopen. Je wordt wat je niet vergeet. Dag mama.

3. ROLEX

'Time is on my side'

Meneer

U neukte mij in de nacht van vrijdag op zondag. Ik vond het heel fijn. Deze liefdesdaad vormde zelfs even een bron van vermaak, gedurende enkele seconden. Maar nu zit ik met een probleem. We zullen samen een kind hebben, na mijn quarantaine van de gebruikelijke dracht. Uw horloge ligt hier nog (u was zo attent dat af te leggen teneinde me niet te verwonden tijdens het liefdes-
spel), maar u heb ik sindsdien niet meer gezien. Daarom neem ik even de laptop ter hand om u te schrijven. Hierbij volg ik slechts gedeeltelijk de BIN-normen van de briefschrijverij. Die zijn, zoals u weet, opgelegd door het Belgisch Instituut dat alles wil 'normalise-

ren', zeg maar: beveiligen. Grijzemuizenklerezooi, zeg maar. Nou, ik bied u alvast ook een platte tekst aan, zonder veel plichtplegingen. Wat ik verder met mijn gevoelens aanvang, daar zijn immers in geen enkel instituut woorden voor. En ik mag alvast hopen dat onze nakomeling nooit ofte nimmer een uniform of apenpakje zal dragen. Denk nu niet onmiddellijk dat ik driftkikkerig te werk ga. Nee. De lengte van deze brief bewijst het tegendeel. Wil u eventueel de andere metaforische richting uit: ik voel me momenteel zo koel als, nou, een kikker dus. De associatie met 'kikkerdril' laat ik hierbij in het midden van onze vijver, zegge en schrijve: poel van ellende. Allerlei vormen van humor zijn hier misplaatst. Toch brengt die onvermijdelijke associatie me bij mijn volgende bedenking. Lees maar: overtuiging. Het kind dat u en ik samen hebben uitgelokt, wil ik wel degelijk geboren laten worden. Dat is, na de dans van de miljoenen waterkansen, een van de twee mogelijkheden. Het is leven of niet-leven. Wat is de mens toch een vrij wezen, nietwaar? Het wordt een mooie herinnering, die alsmaar groeien zal. De gedachten aan een universitaire opleiding voor onze uk zet ik vooralsnog even opzij. Maar ondertussen zullen zich het komende anderhalve decennium diverse onkosten voordoen. Het mag onze verse wereldburger aan niets ontbreken, voorwaar.

Terwijl ik naar uw horloge zit te kijken, zie ik de tijd voorbij tikken. Dure tijd. *Time is money, honey*. Uw polsslag zit er zelfs nog in. Hoe onachtzaam *and yet* toch zo symbolisch van u dat voorwerpje mij hier na te laten! Of kwam u graag nog eens terug naar de plaats van de moord? Beschikt u eventueel nog over het garantiebewijs?

Tja, dat u nu, net voor de herfst van uw leven aanbreekt, ik bedoel wel degelijk uw levensherfst, nog een nakomeling scoort! Het moet zoiets zijn als het plotse opduiken van een vliegtuig in het mariablauwe zomerzwerk van de vijftiende eeuw. Dat had u nooit verwacht, hé? U hield er totaal geen rekening mee. U liet alle profylactische bekommernissen gemakshalve aan mij over. U bent immers een man. Nou, weest u verder maar eens flink man. Ook bij u begon het ooit met een ijverige zaadcel. Iets substantieels van uzelf zal nu binnenkort mee de aarde helpen bevolken, deze blauwe plek in het heelal. Bidden we samen om *body & soul*, gevoel & rede. Een ietsje meer mag best.

Ik ben van plan binnenkort ochtendmisselijk te worden. In vroege treinen zal ik bijvoorbeeld onverwacht overgeven. Bedienden en scholieren zullen een halte te vroeg doen alsof ze ter bestemming zijn en een ander compartiment opzoeken. Een ietsepietsie uw schuld, vindt u niet? Ook zal ik een niet te onderdrukken neiging vertonen om ononderbroken bananen te vreten. Waarschijnlijk neem ik tevens grote hoeveelheden avocado's tot mij. De vrouw van de *Vivo* om de hoek zal misschien als allereerste wat langer in mijn ogen kijken, dan naar mijn buik, daarna naar haar weegschaal voor gezond fruit en gezonde groenten. Opzwellen zal ik ondertussen gestaag. Bij de eerste prenatale penalty's wil ik evenmin nalaten u even op te bellen, weze het dag, weze het nacht. Dan wil ik geen voetbaltermen van u te horen krijgen. '*Ze schoppen hem misschien half-do-od*', weet u wel. Het kan zich natuurlijk ook zo voordoen dat u mij af en toe frequenteert met lieflijkheden zoals daar zijn tulpen, pralines, oorbellen of een kijkboek met textielmotieven betreffende de wieg. Allerhande versna-

peringen zullen te allen tijde in dank worden aanvaard. Allemaal kleine onkosten voor u en uw firma. Misschien rekent u zelfs kilometervergoeding aan, aan uzelf. A propos: u die naar eigen zeggen zo vlekkeloos en zo vlotjes eurogeconverteerd was tot ver na de komma: enig eurobenul van geboortepremie? Sojagedoe? Pamperaanschaf? Nadat uw komma in mijn staathuishoudkunde juichend huishield, zijn ook die getalletjes beduidend hoor! Sigaretten, ten slotte, laat u bij visitatie echter maar beter achterwege: de allerlaatste heb ik gerookt toen u aan mijn wastafel uw lulletje met mijn rozenwater besprenkelde. Rozenwater dient om de ogen uit te wrijven, meneer. En blijft u verder maar van die verwijfde *Dunhills* af; u bewijst ook zonder dat het u voor de wind gaat. Overigens rookte ik die eigenlijk maar uit beleefdheid. U had ze me opgedrongen omdat u vond dat een vrouw die zelf haar sigaretjes piert ook andere *stuff* tot zich neemt, dus voor iedereen open staat en gezwind andermans koffer in duikt. Zo ging de breedheid in uw denken vaak de breeveertien op. U dacht als een douanier. (Tiens, dat u dat halve pakje toch niet liet liggen, naast uw rolex!)

Misschien vindt u het nu jammer dat ik niet tot de zovelen behoor die hun lijf als een kathedraal beschouwen. Ik zou (en dat hoopt u), in het licht daarvan, kunnen overgaan tot het wegmaken van mijn, pardon: ons vruchtvlees. Tot meerdere glorie van mijn lichaam, dat ongeschonden zou blijven. Ik verkies echter het totale leven, met zijn lusten en zijn lasten. Niet omdat het voor een stukje van u komt; wel omdat ik eraan toe ben. Hedendaagse vrouwen kopen onderweg wel eens een kind, weet u. Zelfs in het immer groter wordende holebicompartiment van de samenleving speelt men meer en meer met gedachten aan wat jong bloed in

de gelederen. Op dat lijfelijke vlak, meneer, kunt u dus op uw beide oren slapen. De beide ezelsoren der gemoedsrust. En ik op mijn linker- of rechterzij, mettertijd, als onze liefdesvrucht wat meer ruimte behoeft in mijn middenbeuk. Ach, een man weet vaak niet waarom.

Tiens: nooit hebben we samen gedanst en wellicht zullen we dat ook nimmer doen, meneer, die rechthoek van afgrijzen mee bevolken die 'dansvloer' heet. Nooit zult u in dat verband met uw kleffe vingers mijn monnikskapspier verkennen, noch mijn kont. Dat zag ik in den beginne wel eens zitten, nochtans, zonder kil gepotel dan natuurlijk. Misschien zag u me ooit als Assepoester-tje? Had u mij met wat meer tijd beter willen leren kennen dan alleen maar de binnenkant van mijn kut? Dat kon: u had uw rolex, ik beschikte over tijd. (Nu heb ik alleen nog uw rolex). Maar met uw haastzaad in de pijplijn verliep het vaak anders; vooral na de lozing kon u niet vlug genoeg wegwezen. De tijd drong plotse-ling vreselijk. U struikelde dan gewoonlijk over uw eigen onder-goed en de lift kon niet snel genoeg weer uw veilige plattegrond bereiken. Nou, ondertussen zit ik dus wel met een portie kinder-vlees in mijn pijplijn. *Yes, I put on weight, Esquire.* Mijn schoentje begint te knellen. Negen maanden lang draag ik uw soortelijk ge-wicht. De tijd zal er een publiek geheim van maken. Het staat me dan vrij tot bekentenissen over te gaan, midden de kletstantes bijvoorbeeld tussen de groente- en fruitbakken. Hebt u dat ooit voorgehad, iets wat u zelf veroorzaakte maar waar u niet langer de hand in had?

Nee, ook uw sponsorpraat in verband met de ijshockeyclub van uw zoon - wie speelt nu godverdomme ijshockey in dit godgenagelde regenland!? - liet me al zo koud als het ijs waarvan ik hoop dat het te gelegener tijd de vier ledematen van uw wettelijk geregeld nageslacht zal breken. Evenmin kon ik medeleven betonen bij het heengaan van uw oude moeder, die ondanks uw geboorte nog lange jaren het levenslicht aanschouwen mocht, weliswaar aan bed gekluisterd. Neen, dat verscheiden deed me niets. Op moederleed van mannen staat gewoonlijk een vervaldatum. Ze rochelen even als een oude apotheker en verkopen daarna weer hun placebo's als vanouds. Kan het ook zijn, meneer, dat u, die keren dat u vluchtig mijn boekenplank doorbladerde, u eigenlijk op zoek was naar eventuele perversiteiten van mijn kant? U beperkte zich daarbij vaak tot de flapteksten. Vooral die serie goedkoop uitgegeven romannetjes trok uw bellettristische aandacht. Was u op zoek naar mijn vreemde of geheime voorkeuren? Hoopte u mettertijd en metterdaad misschien eens, om maar een voorbeeld te geven, aan weerskanten van mijn bilspleet een oog te tekenen, en dwars over diezelfde spleet een dik aangezette rode mond? Waarin dan uw purperen kardinaal - mits de nodige sterkte (à propos: neemt u nog ginseng?) - duchtig huis in zou houden? Vermoedde u een dergelijke passage ergens in een van mijn romannetjes, flauwtjes met een potlood aangevinkt? U vond die niet? Jammer. Ik moet u daarover helaas in het ongewisse laten, bij ontstentenis van uzelf hier ter plekke en in mijn verdere leven. Misschien moet u in dat verband te rade bij mijn leen-dvd-boer. (Ik hoop nu echt, tussen twee haakjes, dat deze brief u niet al te zeer opwindt. Sommige niet-vrouwen krijgen namelijk al copulatielust bij het simpele aanschouwen van een pannetje kikkerbillen).

Ik herinner me nog een scène, meneer. Niet in de dramatische betekenis van het woord - wees gerust, *get on with your Life*. Die speelde zich af enkele weken voor de zoveelste consummatie annex conceptie. We dronken iets in kaffaat *De Blinde Fotograaf* (: fake-treincompartimenten, easylisteningmuzak, schaarse lichtplassen, namiddagsfeertje vooraleer Mannen Als U des avonds het algehele woeden der wereld weer zouden ondergaan, nou, kortom: wat gestolen en verstolen overspelige eilanderigheid, we hadden even de tijd, nietwaar, om wat bij te praten en eens niét in elkaar te schuiven. *I apologize for this overloaded sentence, Esquire*). U zette en nam voortdurend uw overbodige leesbrilletje op en van uw neus. U kon niet beslissen wat we zouden drinken. Met de kleinere letters op de menukaart ondervond u de grootste moeite. U wou zelfs even iets eten, godgenageld, iets eten op dat *unheimliche* uur, tot het u te binnen schoot dat u al gegeten had. (Ik niet: ik zat al drie koffies lang op u te wachten, *I skipped the part about food*). Ik merkte dat u zag dat ik het doorhad: dat u uw ogen niet af kon houden van dat andere Verboden Koppel dat daar handenwriemelend aan elkaar zat te frunniken in naam van de liefde. Het Geheime Leger der Verliefden vindt een gedroomde drenkplaats in *De Blinde Fotograaf*. Het is een gigantisch groot leger, en toch denkt u, dacht u, daar een uitzonderlijk onderdeel van te zijn. U vergeleek voortdurend. U was verblind door de aanwezigheid van die andere deerne. Daardoor hebt u me toen gedegradeerd. En toen, meneer, toen lijfde u zichzelf in het Leger van de Voorspelbare Mannen in: zij die menen dat eender welke schuinsmarcherende vrouw ook voor hèn schuinsmarcheren wil. En dat is niet waar. Dat moet ik met een hevig stilzwijgen tegen-

spreken. Wat meer is: op de man die zich in het gezelschap van die mooie vrouw mocht verheugen, was u stikjaloers. Ik zag het. En u zag dat ik het zag. Daarom wou u weg en wou u ook blijven. Daarom wou u naar mijn appartement en wou u tevens ter plekke krampachtig zitten praten. U wou alles. U wou misschien het liefst eerst die vrouw een vlugge beurt in de toiletten geven, dan het mannetje vermoorden, daarna mij met uw overbevolking teisteren, en dan te horen krijgen, van mij: 'Jij bent de beste. *It was wonderful*'. Ja, ook dat is een gigantisch groot leger. Nou, dat speelde zich dus af in *De Blinde Fotograaf*, enkele weken voor ... Herinnert u zich dat nog, meneer? Sedert die namiddag heb ik geen koffie meer gedronken. Ik kan niet meer, nooit meer, zelfs niet in het mekka van de mokka, ooit, met een volgende kerel als een kraan, neen. Ik voel me als Anna O., de bekende theetante die bij Sigmund Freud op de sofa ging liggen. *What's on a woman's mind?*

En toch liet ik me enkele weken later alweer door u voltanken, met *A Lovin' Spoonful* vanuit uw lendenen vertrekkend. *Lovin' ?* Nou, eerder *Lustful*. De gevolgen zijn u ondertussen bekend, dankzij deze epistolaire inspanning van mijnentwege. (U laat toch elk woord goed tot u doordringen? Zoals uw zaad in mijn schoot uitwaaierte en vrucht begon te worden?)

Ja, dat kind van ons, m/v. Laten we hopen dat het gelukkig wordt. U zal daar maar voor een heel klein stukje tussen gezeten hebben. Op zijn echte vaders zal het misschien vele winters en lentes moeten wachten. Nog iets: hoe zullen we het noemen? Ik bedoel: het kind, met name. Daar moeten we samen over beslissen, vind ik. Dat is het minste maar ook het enige wat ik kan

doen. Voor wat, hoort wat. Wat mij betreft, voor u zich dingen in het hoofd haalt: mail me geen Bijbelse namen, geen mythische namen, geen namen uit teevеefeulletons, geen hypermoderne namen, geen retronamen, geen drie- of meerlettergrepige namen. Doodgewoon Jan bijvoorbeeld. Of Elke. Pam en Kim kunnen ook. Desnoods Maaike. Een kort sms'je volstaat; uitvoeriger overleg is mogelijk aan een neutrale onderhandelingstafel, maar dan wel voor de zesde maand van de dracht. (Niét in de liefdesafspanning *De Blinde Fotograaf*, graag!) Mocht zich een meerlinggeval voordoen, dan wil ik zeker geen gelijklopende benamingen voor de diverse eenheden. Ongerijmdheid, graag. Zelfs geen assonanties, begrijpt u? Er zijn grenzen aan bepaalde herinneringen. Gedeelde vreugd is dubbele vreugd. De achternaam van mijn eerstgeboren uk vormt natuurlijk geen enkel probleem. Dat wordt door mij geregeld. Nou, u merkt, meneer: een nachtje neuken doe je nooit alleen. Wie de trein neemt, komt gewoonlijk ergens aan. Kwestie van het goeie perron te nemen. Ik hoop op uw rolex geen al te grote vertraging af te moeten lezen. Vlucht u maar niet ijlings naar een van uw zwitserlanden, bijvoorbeeld. Precisie, graag. Schoon volk eerst. De tijd dringt, maar niet echt. Het getuigt overigens van een ongehoorde pretentie de tijd om uw pols vast te binden teneinde die aan banden te leggen en ondergeschikt te maken. Ik leg het onding ergens waar ik er niet elke dag mee geconfronteerd word. Zo wordt het geen paardje van Troje dat alsnog begint te galopperen in de hoop me op te winden en overhaaste besluiten te doen nemen. Het blinkt overigens zo opvallend dat ik u er van verdenk het al vaker op vele andere plaatsen een tijdlang niét gedragen te hebben, klopt dat? Zoals uw rolex hier tikt, zo tikte hij volgens mij op andere plaatsen. U

kunt me ondertussen altijd bereiken op het nummer 000-0894929-07. Wij verblijven inmiddels, geheel de uwen:

Familiale groeten

Bärbel Vandermeeren en de baby in spe

MONOLOGEN

DRIE MINI-

ALS HET HERT SPREEKT

MAMA

ROLEX

Joris Denoo